

Agnieszka Bor

"Zarys historii parafii pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Mielcu", Krzysztof Haptaś, Piotr Miodunka, Mielec 2011 : [recenzja]

Rocznik Kolbuszowski 13, 219-220

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**[Recenzja]: Krzysztof Haptaś, Piotr Miodunka,
*Zarys historii parafii pw. św. Mateusza Apostoła
i Ewangelisty w Mielcu*, nakładem parafii pw. św.
Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Mielcu,
Mielec 2011, ss. 48, ISBN 978-83-926228-0-2**

Parafia pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty już niemal od 640 lat stanowi integralną część Mielca. Mimo roli, którą odegrała w formowaniu historii miasta, do tej pory nie doczekała się fachowego opracowania. Autorzy omawianej książeczki zdecydowali się, choć w części wypełnić tę lukę. Publikacja zawiera podstawowe informacje na temat parafii pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Mielcu, a przy okazji także wiele ciekawostek na temat samego miasta. Została wydana w niewielkim, przypominającym broszurę, formacie. Na okładce, zarówno z przodu jak i z tyłu, umieszczone są zdjęcia autorstwa Krzysztofa Haptasia przedstawiające wieżę kościoła pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty. Całość wzbogacona jest o osiem kolorowych fotografii oraz mapę obszaru parafii mieleckiej z wieków XVII i XVIII, którą wykonał Krzysztof Haptaś w konsultacji z Piotrem Miodunką.

Książeczkę otwiera wstęp, po którym następuje rozdział zatytułowany *Parafia w dawnych wiekach*. Naszkicowano w nim zasady funkcjonowania podstawowej jednostki administracji kościelnej w Mielcu w średniowieczu i w czasach nowożytnych. Historię parafii autorzy podzielili na 11 okresów, z których każdy został przedstawiony w osobnym rozdziale. Za daty graniczne uznano ważne dla jej dziejów wydarzenia, jak pojawienie się w roku 1224 pierwszej wzmianki o Mielcu, czy utworzenie w roku 1526 przy kościele pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty prepozytury. Część merytoryczną kończy dwuzdaniowy rozdział zatytułowany *Od roku 2008*,

który informuje czytelnika o przybyciu do parafii nowego proboszcza. Na ostatniej stronie książeczki zamieszczono, przypominający w swej formie kalendarium, spis treści.

Bez wątpienia bogata historia parafii w Mielcu zasługuje na fachowe opracowanie z wykorzystaniem wszelkich dostępnych metod badawczych. Autorzy zatem słusznie doszli do wniosku, że dopóki taka publikacja nie ukaże się na rynku wydawniczym, należy stworzyć praktyczny informator, w którym czytelnik znalazłby podstawowe dane o dziejach parafii. I rzeczywiście, zagłębiając się w treść książeczki, można wiele dowiedzieć się o istniejących w mieście budowlach sakralnych, o osobach, które przyczyniły się do rozwoju parafii, a także o jej zmieniającej się na przestrzeni wieków przynależności administracyjnej. Pod tym względem publikacja bardzo dobrze spełnia swoje zadanie. Jednak zawiera ona również pewne niedociągnięcia. Chodzi tu przede wszystkim o wydzielenie w książeczce formatu 15 cm na 17 cm i liczącej 48 stron, aż 11 rozdziałów. Przy podanych wymiarach publikacji wydaje się być to stanowczą przesadą. Dodatkowo ich tytuły: *Lata 1526-1595*, *Lata 1595-1652*, *Lata 1652-1761* itp., sprawiają wrażenie, że czytelnik trzyma w ręku rozbudowane kalendarium, które byłoby znacznie poręczniejsze, gdyby wszystkie zawarte w nim informacje uporządkowano w podpunktach. Zwraca też uwagę brak jakiegokolwiek bibliografii. Co prawda autorzy we wstępie zaznaczyli, że wszystkie dane znajdujące się w książeczce pochodzą z kwerendy archiwalnej oraz badań przeprowadzonych we własnym zakresie, ale brak jakiegokolwiek wykazu źródeł kłóci się mocno ze znajdującym się kilka wierszy wcześniej stwierdzeniem, że publikacja ma charakter popularny (w domyśle – popularno-naukowy). Zagłębiając się w treść książeczki, skonstruowanej z samych suchych faktów, można dojść do wniosku, że autorzy, pisząc ją, korzystali nie tylko z źródeł archiwalnych, ale również z wcześniejszych opracowań m.in. historii Mielca. Zamieszczenie choćby skróconego wykazu źródeł, przydałby się również tym czytelnikom, którzy chcieliby na własną rękę pogłębić wiedzę o dziejach mieleckiej parafii.